

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z MUZYKI W KLASACH IV-VII

Realizowane wg. programu nauczania „Muzyka. Program nauczania muzyki w szkole podstawowej klasy 4 – 7”.

Autor: Teresa Wójcik. Wydawnictwo MAC Edukacja

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna. Uczeń indywidualnie i zespołowo muzykuje, tworzy i improwizuje proste struktury dźwiękowe i układy ruchowo-taneczne, przedstawia cechy i charakter wykonywanych utworów werbalnie i pozawerbalnie, rozwijając swoje zdolności i umiejętności muzyczne, preferencje oraz umiejętności wartościowania wytworów kultury.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania. Uczeń rozumie podstawowe pojęcia i terminy muzyczne niezbędne w praktyce wykonawczej, percepcji oraz prowadzeniu rozmów o muzyce, poszukiwaniu informacji i twórczym działaniu, dostrzegając przy tym wzajemne relacje między nimi.

III. Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym. Uczeń interpretuje zjawiska związane z kulturą muzyczną, słucha muzyki, rozpoznaje, rozróżnia i omawia jej cechy, przedstawia własny stosunek do słuchanego i wykonywanego repertuaru, jest świadomym odbiorcą sztuki.

Treści nauczania – **wymagania szczegółowe**

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym:

a) piosenki z repertuaru dziecięcego, młodzieżowego, popularnego i ludowego,

b) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne),

c) kanony;

2) poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należyłą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”;

3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;

4) wykonuje solo lub w zespole „rapowanki”, rytmiczne recytacje itp.;

5) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:

a) struktury melodyczne

b) sygnały dźwiękowe (w kontekście danej tonalności),

c) prosty dwugłos (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny),

d) głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;

6) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad;

2. W zakresie gry na instrumentach. Uczeń:

1) gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub / i solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych

(flet prosty w klasach 4 i 5 oraz do wyboru pianino, keyboard, gitara i inne w klasach 6 i 7) oraz perkusyjnych niemelodycznych:

a) schematy rytmiczne,

b) melodie,

c) proste utwory,

d) akompaniamenty;

2) gra na wybranym instrumencie melodycznym Hymn Europy (instrumentalną wersję „Ody do radości” L. van Beethovena);

3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;

4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:

a) proste struktury rytmiczne,

b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny,

c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;

5) improwizuje oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela lub/i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów.

3. W zakresie ruchu przy muzyce. Uczeń:

1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;

2) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne:

a) polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka,

b) wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu),

c) wybranych tańców różnych narodów,

d) wybranych tańców towarzyskich (fakultatywnie);

3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości):

a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do współczesności),

- b) muzyki jazzowej i rozrywkowej,
 - c) polskich pieśni artystycznych i patriotycznych,
 - d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;
- 2) rozpoznaje ze słuchu:
- a) brzmienie instrumentów muzycznych,
 - b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas,
 - c) podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo i wariacje,
 - d) polskie tańce narodowe,
 - e) aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band i zespół folkowy;
- 3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;
- 4) przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łączy muzykę z innymi obszarami wiedzy):
- a) odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych,
 - b) rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki,
 - c) werbalizuje emocje i odczucia,
 - d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce:

- 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;
- 2) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację).

2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej:

- 1) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii;
- 2) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;
- 3) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine;
- 4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne oraz fermatę;
- 5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową (np. tabulaturą, fonogestyką, uproszczoną fonogestyką, tataizacją).

3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału:

- 1) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je;
- 2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) oraz technik wokalnych (np. śpiew estradowy, śpiew biały, jodłowanie i inne);

3) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band, zespół folkowy).

4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:

1) muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, instrumentalna, wokально-instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa oraz do wyboru: sakralna, filmowa, teatralna i inne);

2) stylów muzycznych (do wyboru: pop, rock, jazz, folk, rap, techno, disco, reggae i inne);

3) form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, ABA1, kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia;

4) faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna.

5. Uczeń określa charakterystyczne cechy:

1) polskich tańców narodowych: poloneza, mazura, kujawiaka, oberka, krakowiaka;

2) wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu;

3) wybranych tańców towarzyskich i współczesnych.

6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.

7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki i inni).

8. Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.

9. Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technolog

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń:

1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;

2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;

3) poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach;

4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;

5) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów, cech epoki, charakterystyki stylów,

przygotowując prezentacje lub/i, muzyczne portfolio;

6) uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);

7) angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;

8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;

9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców

Na lekcjach muzyki stosowane są następujące formy oceny:

1. przygotowanie do lekcji;
2. śpiewanie piosenek w grupie i solo;
3. gra na flecie i na instrumentach perkusyjnych;
4. wypowiedź pisemna: testy(krzyżówki, testy wyboru itp.) oraz wypowiedź (odpowiedź) ustna.
5. aktywne słuchanie muzyki;
6. tańce i inne formy ruchowe;
7. udział w konkursach i wydarzeniach muzycznych, aktywność w rozwijaniu własnych zdolności (chodzi na koncerty, należy do chóru, zespołu muzycznego itp.)

Uczeń jest przygotowany do lekcji, gdy posiada: podręcznik, zeszyt ćwiczeń (teczka z materiałami, piosenkami, nutami), flet.

Uczeń nieprzygotowany do lekcji powinien ten fakt zgłosić nauczycielowi przed rozpoczęcia lekcji a fakt ten zostanie odnotowany w dzienniku. Sumienność i systematyczność będzie oceniona i wyrażona w postaci dodatkowej oceny na koniec semestru

Na uzupełnienie wszelkich zaległości spowodowanych nieobecnością uczeń ma czas uzgodniony z nauczycielem.

Wymagania stawiane uczniom (podstawowe i ponadpodstawowe) wynikają bezpośrednio z realizacji materiału zawartego w cyklu Muzyka.

Przy ustalaniu oceny z przedmiotu muzyka będzie brany w szczególności pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywaniu się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

Uczeń otrzymuje ocenę celującą, gdy:

- w pełni przyswoił wiadomości objęte programem nauczania , a także wykazuje się wiedzą ponadprogramową, uzupełnianą wiadomościami z różnych źródeł;
- gra na instrumentach utwory przewidziane programem nauczania, prawidłowo pod względem melodycznym i rytmicznym,
- śpiewa indywidualnie i w grupie, prawidłowo pod względem emisyjnym, intonacyjnym i dykcyjnym,
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany, pracuje samodzielnie,

- jest zawsze przygotowany do zajęć, z własnej woli podejmuje się dodatkowych zadań.
- bierze aktywny udział w życiu artystycznym i kulturalnym szkoły i społeczności lokalnej, rozwija się muzycznie biorąc udział w wydarzeniach muzycznych np. koncerty, przeglądy muzyczne, uroczystości, zajęcia dodatkowe
- reprezentuje szkołę podczas konkursów, festiwali muzycznych i osiąga w nich sukcesy,
- bierze aktywny udział w życiu artystycznym i kulturalnym szkoły i społeczności lokalnej,
- jest kreatywny: tworzy nietypowe rozwiązania, wymyśla własne kompozycje

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, gdy:

- w pełni przyswoił wiadomości objęte programem nauczania,
- gra na instrumentach utwory przewidziane programem nauczania, prawidłowo pod względem melodycznym i rytmicznym,
- śpiewa indywidualnie i w grupie, prawidłowo pod względem emisyjnym, intonacyjnym i dykcyjnym,
- na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany, pracuje samodzielnie,
- jest zawsze przygotowany do zajęć,
- zawsze bierze aktywny udział w zajęciach.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- przyswoił zdecydowaną większość wiadomości objętych programem,
- gra na instrumentach utwory przewidziane programem nauczania, zdarzają mu się nieliczne pomyłki melodyczne i rytmiczne, przy pomocy nauczyciela podejmuje trud ich poprawienia,
- śpiewa w grupie, stara się o prawidłowość wykonania pod względem emisyjnym, intonacyjnym i dykcyjnym,
- prawie zawsze jest przygotowany do zajęć,
- prawie zawsze bierze aktywny udział w zajęciach i najczęściej jest zdyscyplinowany,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- przyswoił przynajmniej połowę materiału objętego programem nauczania
- podejmuje próby gry na instrumentach, zdarzają mu się liczne pomyłki, nie podejmuje trudu ich poprawienia,
- czasami śpiewa w grupie,
- dość często jest nieprzygotowany do zajęć,

- czasami bierze aktywny udział w zajęciach,
- nie zawsze jest zdyscyplinowany podczas działań,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- w niewielkim stopniu opanował wiadomości objęte programem nauczania,
- niechętnie podejmuje próby gry na instrumentach,
- rzadko śpiewa w grupie,
- rzadko bierze aktywny udział w zajęciach, dość często jest niezdyplinowany podczas działań,
- nie pracuje samodzielnie,
- często jest nieprzygotowany do zajęć
- w niewielkim stopniu opanował wiadomości objęte programem nauczania,
- niechętnie podejmuje próby gry na instrumentach,
- rzadko śpiewa w grupie,
- rzadko bierze aktywny udział w zajęciach,
- nie pracuje samodzielnie,
- często jest nieprzygotowany do zajęć,

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości objętych programem,
- nie bierze czynnego udziału w zajęciach,
- praktycznie nigdy nie jest przygotowany do zajęć,
- lekceważy przedmiot,
- nie śpiewa w grupie.